

و دهه‌های آتی به رشته شهرسازی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

جمشیدی: ارزیابی میزان نیاز جامعه و کشور به رشته شهرسازی در سال‌ها و دهه‌های آتی، با توجه به روندهای جهانی و چالش‌های خاص ایران، نشان می‌دهد که رشته شهرسازی نه تنها ضروری است، بلکه نقش حیاتی و رو به رشدی در آینده توسعه کشور ایفا خواهد کرد.

شهرسازان مدرن‌های کلیدی در مواجهه با پیچیدگی‌های آینده شهرهای ما خواهند بود و با توجه به چالش‌ها و روندهای جهانی، می‌توان با اطمینان گفت که نیاز به متخصصان رشته شهرسازی در سال‌ها و دهه‌های آتی نه تنها کاهش نخواهد یافت، بلکه افزایش چشمگیری خواهد داشت.

شهرسازان آینده نه تنها برنامه‌ریزان کالبدی، بلکه راهبران توسعه پایدار، مدیران بحران، تحلیلگران داده‌های شهری و تسهیل‌گران مشارکت شهروندی خواهند بود و این رشته، تضمین‌کننده نقشی تأثیرگذار در ساختن آینده‌ای بهتر برای شهرهای ما است.

■ سه گروه اصلی رشته شهرسازی: از رشته‌های طراحی و ساخت فضایی تا علوم انسانی و اجتماعی

جمشیدی: شهرسازی رشته‌ای میان‌رشته‌ای است که ارتباط تنگاتنگی با حوزه‌های مختلف علمی و تخصصی دارد و به شهرسازان دیدگاهی جامع برای حل مسائل شهری می‌بخشد و این رشته را می‌توان به سه گروه اصلی مرتبط دانست:

رشته‌های طراحی و ساخت فضایی: این دسته شامل معماری که بر طراحی بناها در مقیاس خرد تمرکز دارد، در مقابل شهرسازی که به مقیاس‌های بزرگ‌تر شهری می‌پردازد و طراحی شهری را شامل می‌شود. این دو رشته، مهندسی عمران (برای زیرساخت‌های شهری) و معماری منظر (برای طراحی فضاهای سبز و عمومی) می‌شود. علوم انسانی و اجتماعی: برای درک ابعاد انسانی و اجتماعی شهر، شهرسازی با رشته‌هایی چون جامعه‌شناسی شهری برای فهم پویایی‌های اجتماعی و نیازهای مردم، اقتصاد شهری برای تحلیل بازار و توسعه اقتصادی، جغرافیا، به‌خصوص با ابزارهایی مانند GIS برای تحلیل فضایی، حقوق شهری برای آشنایی با قوانین و مدیریت شهری برای اجرای طرح‌ها در ارتباط است.

رشته‌های مهندسی و علوم پایه: در این حوزه، شهرسازی به تخصص‌هایی مانند مهندسی ترافیک و حمل‌ونقل برای بهینه‌سازی سیستم‌های تردد، مهندسی محیط زیست برای مسائل زیست‌محیطی شهری، علوم کامپیوتر و داده برای تحلیل بیگ‌دیتا و توسعه شهرهای هوشمند، نقشه‌برداری و ژئوماتیک برای نقشه‌های دقیق و تحلیل

پروژه‌های مقیاس بزرگ فراهم می‌کند. (مرمت انبیه و بافت‌های تاریخی شهری)

با توجه به افزایش پدیده‌های طبیعی، شهرسازان نقش کلیدی در برنامه‌ریزی برای کاهش ریسک، افزایش تاب‌آوری شهرها در برابر حوادث و بازسازی پس از بحران‌ها دارند. (مدیریت ریسک و تاب‌آوری شهری) براین اساس، شهرسازان گستره بازار کار زیادی دارند و دانش‌آموختگان رشته شهرسازی با طیف وسیعی از فرصت‌های شغلی مواجه هستند که فراتر از تصورات سنتی است؛ از یک سو، بخش دولتی همچنان بزرگ‌ترین بازار کار محسوب می‌شود؛ شهرسازان می‌توانند در شهرداری‌ها در حوزه‌های برنامه‌ریزی، حمل‌ونقل، نوسازی و فضای سبز، وزارت راه و شهرسازی (در ادارات کل استانی، شرکت‌های عمران و مراکز مطالعاتی) و همچنین در سایر نهادهای مرتبط مانند سازمان حفاظت محیط زیست و میراث فرهنگی، مشغول به فعالیت شوند.

از سوی دیگر بخش خصوصی رشد چشمگیری داشته و فرصت‌های هیجان‌انگیزی را ایجاد کرده و این بخش شامل همکاری با دفاتر مهندسی مشاور در زمینه‌های گوناگون (از برنامه‌ریزی و طراحی شهری گرفته تا مطالعات اقتصادی و زیست‌محیطی)، فعالیت در شرکت‌های ساختمانی و سرمایه‌گذاری املاک برای پروژه‌های بزرگ و حتی مشارکت در شرکت‌های فناوری و استارت‌آپ‌های شهری است که بر توسعه شهرهای هوشمند و ابزارهای تحلیل فضایی تمرکز دارند.

علاوه بر این، فرصت‌های قابل توجهی در سازمان‌های مردم‌نهاد (NGOs) با تمرکز بر توسعه پایدار و مشارکت اجتماعی و همچنین در نهادهای بین‌المللی مانند UN-Habitat و بانک جهانی وجود دارد.

مهارت‌های چندجانبه شهرسازان نیز بستر مناسبی برای کارآفرینی و ایجاد کسب‌وکارهای نوآورانه در حوزه‌های مشاوره شهری و توسعه فناوری‌های مرتبط فراهم می‌آورد.

کنار این فرصت‌ها در بخش خصوصی در رشته شهرسازی به‌خصوص با ظهور شرکت‌های دانش‌بنیان، افق‌های شغلی بسیار هیجان‌انگیز و نوینی را پیش روی دانش‌آموختگان قرار داده است.

شهرسازان می‌توانند به‌عنوان تحلیلگر داده‌های شهری، متخصص GIS و نقشه‌بردار هوشمند، معمار و برنامه‌ریزی شهر هوشمند، توسعه‌دهنده اپلیکیشن‌های شهری، مشاور توسعه پایدار و تاب‌آوری شهری و استارت‌آپ‌های حوزه شهری و شرکت‌های صنعت املاک و مستغلات و پلتفرم‌های هوشمند مدیریت املاک و تحلیل بازار مسکن با هوش مصنوعی یا واقعیت مجازی بپردازند.

■ میزان نیاز جامعه و کشور در سال‌های آینده